

Dnes bych vsadil

Američan žijící na zámečku Mcely ve středních Čechách James A. Cusumano v minulém Farminews zrekapituloval své kariéry zpěváka, filmového producenta, manažera a wellness podnikatele. Nejhlubší brázdu však vyryl jako chemik, expert na katalýzu při produkci léčiv. Jak lze tohle všechno zvládnout a mentálně integrovat, rozebírá ve své knize Rovnováha – spojení práce a života, o níž – avšak nejen o ní – jsme si s ním povídali.

Jaká událost váš životní příběh nejlépe vystihuje?

Chemická souprava, kterou mi dali rodiče, když mi bylo osm let. Časem jsem zjistil, že dokážu vyrábět praktické věci, jako je kosmetika, barvy, lepidla atd., a začal jsem je balit a prodávat v sousedství. Uchvátilo mě, že je někdo ochotný za mé „výrobky“ zaplatit. To podnítilo můj celoživotní zájem o vědu a technologie a podpořilo i mou práci v tomto oboru. Já se domnívám, že každý na tento svět přichází s nějakým zvláštním nadáním a že skoro vždycky jsme si už jako děti tak trochu vědomi, co tímto nadáním je. Většinou si dítě uvědomí svou vrozenou PODSTATU – něco, co dělá dobře a rádo – právě při nějaké životní události.

Jak takové znamení „Tudy jdi!“ poznat a nepropást?

Nejlépším způsobem, jak je rozpoznat, je nad svým životem rozvažovat. Dokonce bych i řekl meditoval. Být „potichu“ a položit si důležité životní otázky jako: „V čem jsem opravdu dobrý? Jak můžu tuto dovednost použít, abych zlepšil svět? Které z mých dovedností, pokud bych na nich pracoval, by mohly mé firmě, světu a mně přinést

na bioelektroniku

výhody?“ Nemusíte se nutit do okamžitých odpovědí. K odpovědím se dostanete postupně. Na vašich životních křižovatkách se něco stane a vy pak budete vědět, jakou cestou se vydat.

Každý čtenář bude vaši knihu číst také očima svého povolání. Jak by ji měl číst dnešní lékař, jehož z jedné strany svírá Hippokratova přísaha a z druhé imperativ zisku? A farmaceut, který se nachází v obdobné situaci?

Nezáleží na tom, jaké povolání si zvolíte. Nejdůležitější je, abyste byli motivovaní smyslem pro účel, a tento smysl by měly vést vaše osobní hodnoty, tj. za čím si stojíte a v co opravdu věříte. Na bohatství a postavení v životě není sice nic špatného, ale účel je z těchto tří složek úspěchu zdaleka nejdůležitější. Ve svém životě jsem dosud měl „pět povolání“ a zjistil jsem, že když mě pohání hlavně můj osobní, vášní vedený účel, bohatství a postavení se dostaví jako vedlejší produkt.

Jako lék na ekonomické krize „ordinujete“ hluboké technoloické inovace. Sám jste samostatné podnikání zahájil v roce 1974, kdy vrcholila první opravdu vážná ekonomická krize po druhé světové válce; vrhl jste se na čistou energii a využití katalytických procesů pro zefektivnění produkce léčiv. Dnes opět procházíme vleklou krizí, takže na co byste se dal dnes?

Zamyslel bych se nad tím, jaká další skvělá věc by mohla pomoci tento svět zlepšit. Kdybych se měl věnovat rozvoji technologií ve zdravotnické oblasti, vsadil bych na bioelektroniku, využití elektromagnetických polí a proudů k léčení nemocí. Ačkoli existuje několik přirozeně se vyskytujících molekul, jako jsou například vitaminy, které mohou mít velmi příznivý léčebný přínos, řada syntetických chemických léčiv má často vážné škodlivé účinky. Jedním z příkladů úspěšnosti bioelektroniky je společnost SetPoint v USA. Ta vyvíjí technologii na léčbu vážných zánětů. Jedna osmatřicetiletá pacientka z klinické studie zaměřené na závažnou revmatickou artritidu dokázala jen stěží chodit. Po léčbě nyní jezdí každý den více než 30 kilometrů na kole.

Vidíte dnes nějaké opomíjené možnosti, kdy by katalýza mohla výrazně zlevnit vývoj a výrobu některých skupin velmi drahých léčiv?

Nejefektivnější je, když katalýza vstoupí do výroby léčiv už v raných klinických testech. FDA (americký úřad pro kontrolu potravin a léků) jinak její pozdější zařazení do originálního protokolu existujícího léku značně prodraží. Vědec, který se snaží vyrobit konkrétní molekulu nového léku, se většinou nestará o počet kroků v syntéze nebo o toxicitu použitých činidel. Firmy se začínají zajímat o zjednodušení syntézy

na nízkonákladový ekologický postup, až když molekula léku vypadá v klinických testech dobře. Pomáhali jsme firmě Pfizer a jiným farmaceutickým společnostem šetřit čas a peníze tím, že jsme katalýzu začlenili do syntézy nových léků už při předklinických testech. Lék, kterému by prospělo snížení nákladů na výrobu, je například Gilead's Sovaldi na léčbu hepatitidy C. Jeho tříměsíční dávka stojí 1,8 milionů Kč!

Jaká dle vás musí lék splňovat kritéria, aby se o něm dalo říci, že je opravdu dobrý?

Měl by mít vynikající pozitivní léčebné účinky u široké vrstvy populace, minimální vážné vedlejší účinky a ekonomicky i ekologicky výhodný výrobní postup.

James Le Fanu, britský lékař a medicínský žurnalista, píše, že dnes sice máme k dispozici tisíce přípravků, ale přitom rozhodující vědecké medicínské objevy se odehrály v době, kdy jsme jich oproti dnešku měli zlomek, mezi 40. a 70. lety minulého století; od té doby se v podstatě jen zlepšuje již objevené. Souhlasíte-li s tím, dokázal byste postihnout některé z příčin, proč se velkým objevům v posledních čtyřech dekádách příliš nedaří?

Do určité míry s tím souhlasím a domnívám se, že pro to existují dva hlavní důvody. Prvním je, že způsob, jakým se provádí výzkum, daleko více omezuje regulační orgány. Druhým důvodem je, že se v posledních 40 letech významně snížila inflačně upravená finanční podpora, která by se zaměřovala na důležité výzkumné cíle.

Ve své knize zmiňujete, že dnešní svět daleko více než politika, kultura či věda modeluje podnikatelská sféra, a proto za něj také musí nést největší odpovědnost...

Domnívám se, že úspěšné firmy si začínají uvědomovat, že „podnikání má duši“, a připouštějí, že také musí nést odpovědnost za celek. Důvodem je, že se podnikatelská sféra stala globálně tou nejsilnější institucí na světě – silnější než vlády a silnější než náboženství. Proto musí jako „rodič humanity“ přijmout odpovědnost a pomoci zachovat její dlouhodobou udržitelnost. Bez humanity nebude pro nikoho žádný byznys!

Jenže dnes jsou duší byznysu v drtivé většině čistí finančníci, jež ovládá snaha o rychlý zisk a nezáměr o celkový environmentální a sociální dopad jejich podnikání. Myslíte si, že takové lidi dokážete svou knihou oslovit? Jak je přesvědčit o vaší pravdě, že zisk není samoučel, ale zdravý vedlejší produkt s vášní vedeného profesního života?

Filozofie vyjádřená v mé knize může k některým z nich promluvit, ale zřejmě jen k několika málo z nich. Je pohání bohatství a moc, nikoli účel. Přesto se globálně vyvíjí silnější duch, který se šíří díky internetovému propojení a vrozené touze většiny lidských bytostí dělat to, co je nutné pro jejich dlouhodobé přežití. Intenzita to-

hoto ducha se v následujícím desetiletí exponenciálně znásobí a stará garda finančníků a jiných kontrolorů bude najednou nedůležitá. V tom okamžiku začne udávat směr nový druh řízení, který bude vycházet z účelu a který udělá z tohoto světa lepší místo k životu.

Předchozí otázku jsme vám položili proto, že ve své knize citujete sociobiologa Edwarda Wilsona, který píše, že sobectví je dědictvím evoluce, že „po statisíce let se ti, kdo usilovali o krátkodobý zisk v rámci menšího kruhu příbuzných a přátel, dožívali vyššího věku a zanechali po sobě více potomků – ačkoli někdy jejich společné úsilí působilo pád jejich dětí a říše“. Jak v sobě můžeme zlomit něco tak silného, jako je evoluce?

Právě jsme v procesu lámání tohoto vzorce, protože existují tři druhy evoluce – fyzická, intelektuální a evoluční vědomí. Náš mozek nyní dosáhl úrovně, kdy se daří fyzické a intelektuální evoluci, která bude pokračovat i nadále. Evoluce vědomí byla na cestě vzestupu před několika tisíci lety, kdy působila řada mudrců a filozofů. Se skřípěním se ale téměř zastavila se začátkem průmyslové revoluce v 18. století. Nyní už víme, že to byla velká chyba. Řada lidí začíná přikládat bohatství a moci menší význam a zaměřuje se na účel.

Jste chemik, který rozumí alchymii. Slavný analytický psycholog Carl Gustav Jung ukázal, že snaha transmutovat chemické substance vzestupnou řadou až k dokonalosti zlata je dokonalým vnějším výrazem vnitřního růstu a přeměny duše na cestě k její spáse, takže staří alchymisté sice zlato ze švestek nezískali, ale zato ne jeden z nich došel duševní moudrosti, klidu a vyrovnanosti. Vám k témuž výsledku dopomohla chemie, jste tedy chodícím důkazem, že věda má obrovský duchovní náboj. Čím ho dle vás podpořit, aby byl viditelnější a lákavější?

Jedním ze způsobů je podporovat a šířit skutečnou podstatu alchymie. Kvůli řadě šarlatánů, kteří v minulosti okrádali aristokraty o peníze pod příslibem zlata a nesmrtelnosti, získala alchymie negativní pověst. Pravou podstatou alchymie podle skutečných alchymistů, jako byl Paracelsus, Bacon a ano, dokonce Sir Isaac Newton, bylo jednat jako pomocníci Matky přírody a vylepšovat její výtvoř. Tato soustavná zlepšování se odehrávala jednak ve sféře fyzické (kovy, minerály, rostliny, zdraví lidí a zvířat), jednak ve sféře spirituální, což je ta pravá podstata vědomí, smysl života a zdroj osvětlení. Pokud budou tyto otázky jasné a budou mít podporu, může se začít prosazovat celá řada alchymistů, kteří dnes na celém světě pracují v utajení, protože se obávají výsměchu a msty.

Souhlasil byste s větou, že dobře vedený život je jakási duševní katalýza?

Ano!

PharmDr. Lucie Kotlářová,
PhDr. Pavel Taněv
Edukafarm, Praha